

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike. — Inserati do 30 petit à Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst à Din 3.—, večji inserati petit vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. — »Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vratajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNISTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica 8. —
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUZNICE:
MARIBOR, Grajaki trg št. 8. — CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 180.
NOVO MESTO, Ljubljanska c. tel. št. 26. JESENICE. Ob kolodvoru 101. —
Račun pri pošttem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Socialni demokrati za Brüninga

Odločilen sklep socialnih demokratov, da glasujejo proti vsaki nezaupnici vladi dr. Brüninga — Pred odgoditvijo nemškega parlamenta

Berlin, 14. oktobra. Včerajšnji govor državnega kancelarja dr. Brüninga v državnem zboru je v veliki meri prispomel k razčiščenju duhov. Prejšnja popolna negotovost o usodi druge Brüningove vlade je izginila in po sklepu socialno-demokratske frakcije, da bo glasovala proti vsaki nezaupnici, smatrajo v vladnih krogih za gotovo, da bo vlada dobila večino. Socialno-demokratska frakcija je imela včeraj dolgo-trajno posvetovanje, na katerem je razpravljala o položaju. Po zborovanju je bil izdan poseben komunikat.

Socialno - demokratska parlamentarna frakcija je sklenila glasovati proti nezaupnici Brüningove vlade. Odločilni za ta sklep so bili razlogi, ki so se navedli že ob prilikah posvetovanja frakcije v ponedeljek. Govor dr. Brüninga v državnem zboru ne daje nobenega razloga, da bi socialno-demokratska stranka onemogočila njegovo vlado. Zasedanje nacionalne opozicije v Harzburgu je pokazalo, da se velekapital v zvezi z na-

rodnimi socialisti pripravlja na odločilen udarec. Socialna demokracija hoče s svojim sklepom preprečiti novo inflacijo, ki bi najhuje zadela malega človeka, pa tudi demontažo socialne zakonodaje in poslabšanje položaja delovnega ljudstva, ki bi bilo sicer izročeno na milost in nemilost eksponentom velekapitala.

Glasovanje o nezaupnici vladi bo najbrž v petek zvečer ali najkasneje v soboto. Zato je verjetno, da bo državni zbor še ta teden odgovoren. Ce ne bo prislo do kakih posebnih dogodkov, bo trajala odgovitev do januarja ali februarja. V parlamentarnih krogih prevladuje mnenje, da bo vlada dobila za to odgovitev potrebitno večino.

Berlin, 14. oktobra. AA. Izjavo, ki jo je dal predsednik nemške vlade dr. Brüning v seji parlamenta in ki so ga mestoma motili samo medklaci komunističnih poslancev, je sprejelo časopisje še dosti dobro. Ko je dr. Brüning izjavil, da bi mogla samo narodna vlad-

da vseh strank nuditi Nemčiji zadostno podporo, mu je pritrdila vsa zboranica.

Berlin, 14. oktobra. AA. V pismu predsedniku nemške državne vlade Brüningu poziva državni predsednik Hindenburg vlado, naj sprejme predlage o ustanovitvi gospodarskega sveta pri vladi. Naloga tega gospodarskega sveta naj bi bila v podpiranju vlade pri sestavi gospodarskega programa za zmanjšanje brezposelnosti in produkcijskih stroškov, karor tudi za znižanje živilskih cen. Predsednik republike pravi v tem pismu, da je pripravljen osebno predsedovati skupni seji vlade in sveta gospodarskih strokovnjakov. Svet naj tvorijo vodilni gospodarstveniki kakor tudi zastopniki delavstva.

Predsednik vlade dr. Brüning je odgovoril Hindenburgu, da vlada sprejema njegov predlog in da ga izpopolnjuje z lastnimi predlogi.

Volitve v Angliji

London, 14. oktobra. AA. V raznih londonskih volilnih okrajih so se stranke, ki podpirajo vlado, dogovorile, da bodo nastopile skupno proti kandidatom delavske opozicije. Kandidiral bo samo po en zastopnik strank, ki so za Macdonaldov manifest. Pogajanja za skupen nastop pri volitvah se med vladnimi liberalci in konservativci nadaljujejo.

Včeraj popoldne je govoril v Londonu stari liberalni državnik lord Grey, ki se je izjavil za navdušenega pristasa Macdonaldevlaga volilnega manifesta. Pohvalil je liberalce, ki so se odrekli kandidaturi na korist kandidatov narodne delavske in konservativne stranke.

Govorec o sedanjih svetovnih krizi je dejal, da bi bilo nepošteno izsliti od vlade v sedanjih trenutkih obljube, ki bi le oviral njenje delo za omiljenje gospodarske krize.

London, 14. oktobra. AA. Včeraj so bili proglašeni za izvoljene 3 člani spodne zbornice. Ti so: konservativca John Buchan in Skelton in liberalca Cowan. Imenovani zastopajo škotske univerze.

Gospodarski načrti Francije

Budimpešta, 13. oktobra. Današnji »Presti Naplo« objavlja zanimiv članek svojega dopisnika iz Pariza o gospodarskem programu Francije. Članek se bavi s polom angleškega funta in s posetom francoskih državnikov v Berlinu ter naglaša, da ima Francija največji interes podprtijem Nemčije. Berlinski sekanec je predstavljal samo uvod velikega koncerta, ki ga bo priredila Francija. Francija in Nemčija bosta kmalu pričeli skupna pogajanja z Rusijo. Nemška industrija je preplavljena s sovjetskimi naročili, toda Nemcem manjka potrebne kapitala. Francozi so pripravljeni dati na razpolago potrebne kredite, zahtevajo pa primerno soudležbo na dobjiku. Isto zahtevo postavlja tudi Poljska, ki pri tem velikem podjetju noče stati na strani. Francija dela sedaj na to, da zagotovi gospodarsko sodelovanje med Nemčijo, Poljsko in Francijo.

Soprog Silvestra Matuške, Irene, je izjavila v Budimpešti novinarjem, da nima niti cesar, ob prilikah atentata pri Torbagyju pa v Budimpešti. Zatrjuje tudi, da se je sam vozil v ponesrečenem vlaku, da pa je bil slučajno v zadnjem vagonu, tako da ni bil ranjen. Priznal je, da so bili z njim v zvezi še trije drugi, da pa je izvršil atentat oni neznanji misteriozni človek. Njegova naloga je bila, da kupuje ekrazit in druge potrebuščine za sestavo peklenih strojev. Matuška je nadalje tudi priznal, da je on napisal pismo, ki je bilo najdeno na licu mesta pri Bia Torbagyju. Primerjava pisave je to njegovo izpoved potrdila. Dunajska policija je danes ponoči aretirala vse tri osebe, ki jih je navedel Matuška, med njimi tudi onega neznanca, ki je po Matuškovem zatrjevanju izvršil atentat.

Dunaj, 14. oktobra. AA. Policej javila, da je preiskava berlinskih oblasti dognala, da so navedbe Matuške glede njegovega potovanja v Berlin pred železniškim atentatom v Juterborgu resnične. Policijski podkomisar Brandl je snoti izjavil, da so Matuškove izpovede brezdvomno avtentične in da bodo v kratek čas aretirali več oseb, ki so v zvezi z atentatom pri Torbagyju. Matuška še vedno trdi, da je organiziral atentat neki Bergman, ne ve pa povedati, kje imenovani živi.

Lepite na pisma znamke protituberkozne lige!

Berlin, 14. oktobra. Da bi se izognili plačevanju cerkev dakov, so začeli v Berlinu ljudje kar mnogih izstopati iz vere. V samo zadnjih dneh je prijavilo svoj izstop 36.635 oseb, večinoma protestantov, pa tudi okrog 10.000 katolikov. V svrhu poblijanja tega pokreta, ki se vedno boji siri, so katoliške cerkve odpisale skoro vse davke in pobirajo le malenkostni davki v znesku 4 mark.

Preosnova bolgarske vlade

Nesoglasja v vladni koaliciji -- Velike težkoče v bolgarski notranji politiki

Sofija, 14. oktobra. Kakor že javljeno, je ministrski predsednik Malinov po uradnem komunikatu iz zdravstvenih razlogov podal ostavko. Sestava nove vlade je bila poverjena Mušanov, ki je sestavljal z maximum izpremembami skoro isto vlado. Včeraj je imela nova vlada svojo prvo sejo, ki je trajala nad tri ure. Po končani seji je Mušanov izjavil novinarjem, da stvarnih izprememb v vladi ni, ker jo sestavljajo isti ljudje kakor prejšnjo, in notranji kakor v zunanjih politiki pa bo nadaljevala program prejšnje vlade. O tej vladni politiki se bo razpravljalo ob prilikih debate v Sobranju v zvezi z odgovorom na prestolno besedo.

Ostavka vlade Malinova je bila kljub temu, da je izvrala v nepoučenih krogih senzacijo, že dalje časa pričakovanja. Uradno se utemeljuje s slabim združenjem Malinova, toda v resnicni je treba iskatи vzrok v prvi vrsti v težkih notranjih razmerah na Bolgarskem. Razmerje največje politične vladne skupine, zemljoradniške stranke, do ostalih vladnih skupin je že od vsega početka Malinove vlade izvralo težave.

Neuspeh Malinova v Ženevi v zvezi s sporom v Grčijo, obupni finančni položaj in naraščajoče nezadovoljstvo med uradniki, ki že cele mesece ni dobio plač, so napeljali izpodkopali Malinova. Nova vlada z Mušanovom, podsedom Malinove stranke, zato res ne pomeni nikake izpremembe režima. Veliko pa je vprašanje, ali bo mogel Mušanov odstraniti nesoglasja v vladi in izboljšati razmere, ki so prisilile Malinova k ostavki. V sofijskih političnih krogih tudi Mušanovi vladi ne napovedujejo dolgega življenja.

Neuspeh Malinova v Ženevi v zvezi s sporom v Grčijo, obupni finančni položaj in naraščajoče nezadovoljstvo med uradniki, ki že cele mesece ni dobio plač, so napeljali izpodkopali Malinova. Nova vlada z Mušanovom, podsedom Malinove stranke, zato res ne pomeni nikake izpremembe režima. Veliko pa je vprašanje, ali bo mogel Mušanov odstraniti nesoglasja v vladi in izboljšati razmere, ki so prisilile Malinova k ostavki. V sofijskih političnih krogih tudi Mušanovi vladi ne napovedujejo dolgega življenja.

Protiverski izgredi v Španiji

Španska republika ne priznava oficijelne državne vere -- Napadi na samostane

Madrid, 14. oktobra. Parlament je z 267 proti 41 glasovom sprejel ustavnega člena, ki določa, da v španski republike ni oficijelne državne vere. Versko vprašanje, ki se je pojavilo v zvezi z razpravo o novi ustanovi, silno razburilo duhovne. V vseh večjih mestih je prišlo včeraj do velikih protiverskih demonstracij, ki so se končale z napadi na razne samostane. Karmelitski samostan v Santandru in jezuitski samostan v Lerigji so demonstranti hoteli začigli. Policija je njihovo nakano komaj prepričala. Tudi v Barceloni in v Obelli je prišlo do velikih protiverskih izgredov. V Obelli so bile tri osebe pri izgredih ubite, pet pa hudo ranjenih.

Madrid, 14. oktobra. V raznih mestih je prišlo do velikih izgredov cerkvi sovražnih elementov. V Santandru je prišlo v procesiji katolikov, ki so vzklikali »Živel Kristus!«, do ludih sponpadov med udeleženci procesije in republikanci, ki so vzklikali republikani. Kmalu nato je začela goreti karmelitska cerkev. Cerkvi sovražni elementi so notranjost cerkve polili z benzino in jo začiali. Gasilcem in občinstvu je uspelo lokalizirati požar preden je nastala večja škoda. V vasi v bližini Santandra so mladenčki skušali začigli samostan, kar pa so v zadnjem trenutku preprečili. V Granadi je bila v pretekli noči proglašena splošna stavka.

Mandžurski spor pred svetom DN

Kitajska zaupa v Društvo narodov -- Japonska izjavila, da nima osvaljnih namenov

Zeneva, 14. oktobra. AA. Včeraj se je sestal pod predsedstvom francoskega zunanjega ministra Brianda svet Društva narodov k izrednemu zasedanju, da prouči kitajsko-japonski spor. Kitajski zastopnik dr. Sze in japonski zastopnik Jožizava sta prečitali dolga poročila o položaju v Mandžuriji.

Dr. Sze je poročal o bombardiranju železniškega križišča Taonan po japonskih letalih in izjavil, da kitajска vlada polnoma zaupa v Društvo narodov. Poudaril je, da bi bilo zmanj sklicevati razorozitveno konferenco, če bi Društvo narodov ne moglo preprečiti takih nasilnosti. Vsi narodi bi menili, da ni nobene možnosti za mirno poravnava in da se morajo zanjo zogli na svoje sile. Sze je izrazil končno upanje, da bo Društvo narodov ohranilo mir na Daljnem vzhodu.

Japonska je izjavila, da Japonska nima teritorialnih zahtev v Mandžuriji. Pred dvema letoma se je položaj v Mandžuriji zelo poslabšal. Dne 18. septembra t. l. so kitajski vojaki napadli japonske čete. Japonska vlada je pripravljena pogajati se

direktno s kitajsko vlado. Glavna težkoča je v nejasnem položaju v Mandžuriji, vendar pa je japonska vlada pripravljena odpoklicati svoje čete, čim bo varnost zagotovljena. Obenem naj Kitajska ustavi protijaponsko propagando, nakar bodo normalni odnosji hitro obnovljeni. Japonski zastopnik je končno dejal, da ne ve ničesar o dveh novih japonskih letalskih napadih, kakor trdi kitajski delegat dr. Sze. Na vprašanje angleškega zunanjega ministra Readinga je odgovoril, da se bo informiral o tej zadevi pri svoji vladi.

Nato je sporocil francoski zunanjni minister Briand, da bo dan prihodnjem seje sveta Društva narodov naznanjen kasneje. New York, 14. oktobra. Washingtonski poročevalci »New York Timesa« poročajo, da je Stimson pooblastil ameriškega konzula v Zenevi, naj se udeleži s sveta Društva narodov, na kateri se bo razpravljalo o kitajsko-japonskem sporu, ako bo na sejo povabljen. To bi bilo prvič, da bi bili Zedinjene države zastopane na seji sveta Društva narodov.

Atentat na madžarski vlak

Budimpešta, 14. oktobra. Po službeni objavi so doslej neznanji storilci v nedeljo ponori poizkusili izvršiti nov atentat na železniški vlak. V bližini postaje Szony so položili na progo okrog 50 kg težko skalo. Budimpeštaški brzovlak, ki je prvi privozil po progici, bi se bil kmalu ponesrečil. Le dejstvu, da je strojevodja še pravočasno zapazil oviro na progici ter vlak zavrl, je prepisovali, da ni prišlo do vedje ne sreče. Le lokomotiva je bila precej poškodovana.

Samomor industrijske Mautnerja

Praga, 14. oktobra. Včeraj je znani tehniki veleindustrijec I. Mautner izvršil samomor s tem, da je vdihaval plin. Prepričal je, da ga na kliniko, kjer pa je kmalu umrl. Vzrok samomora je ne pojasnil.

Omejite železniških pošiljk v Avstriji

Dunaj, 14. oktobra. Generalna direkcija avstrijskih železnic je obvestila inozemske železniške uprave, da avstrijske železnice v smislu novih deviznih predpisov do nadaljnega ne sprejemajo pošiljk s pozetjem.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize: Amsterdam 2271.03 — 2277.87, Bruselj 785.39 — 787.75, Curih 1098.45 — 1101.76, London 214.06 — 221.56, Newyork 559.01 — 5608.01, Pariz 220.68 — 221.34, Praga 165.86 — 166.36, Trst 286.32 — 292.32.

INOZEMSKIE BORZE.

Curih, 14. oktobra.

Beograd 9.05, Pariz 20.09, London 19.80, Newyork 510, Bruselj 71.50, Milan 26.20, Amsterdam 206.75, Berlin 114.50, Sofija 3.70, Praga 15.10, Varšava 57.20, Budimpešta 90.02%.

Dr. Žerjav

in naš mali človek

Za dr. Žerjavov spomenik so prispevali po svojih močeh tudi kmetje in delavci

Ljubljana, 14. oktobra.

Kako vroča je ljubezen in kako globo hvaljenost do dr. Gregorja Žerjava v vseh slojih našega naroda, se najlepše vidi iz nabiralnih pol, ki je z njimi odbor za počastitev spomina velenika pokojnika zbiral prispevke za spomenik, ki bo v nedeljo ob 11.15 odprt na pokopališču pri Sv. Križu z največjo slovesnostjo. Posebno ginaljiva so pisma delavcev in rudarjev, ki so z vseh strani poslali prispevke za spomenik. Vso so sicer male, vendar so pa dane zares od srca in zato so te nabiralne pole pravi dokument srčne omike našega naroda, obenem je pa vsaka nabiralna pola listič iz lovorcevega vence dr. Žerjavovega slave.

Tudi kmetje so ljubili svojega brezprimerne požrtvovalnega voditelja in darovali znatne vsote za počastitev njegovega spomina. Seveda niso na svojo dolžnost pozabili tudi v Begunju na Gorenjskem, kjer so z vsakim prijaznjem dr. Žerjava spoštovali vsi ljudje. Prosvetno društvo Begunj je načrnu znesek 278.50 Din, katerega je votiralo Prosvetno društvo Begunje za spomenik v počastitev spomina dr. Žerjava, ki se je posebno zanimal za naš kraj in tudi dejansko mnogo storil. Z njegovo pomočjo je dobila vas Slatna državno podporo v znesku 20.000 Din in zastonji vse cevi za vodovod. Dalje je pokojnik oprostil posestvo Planinic, last 44 delničarjev iz Begunj, agrarne reforme, da morejo sami prosti razpolagati z obsežnimi gozdovi. Žal je ostalo več njejovih načrtov glede pašnikov itd., nedovršenih, ker je nihj izvedba bila preprečena z njegovo smrtno. — Nesebični dobrtnik ostane trdno v spominu tukajšnjih občanov, ker je bil splošno znan tudi kot stalen poletni gost v Poljici.

Skrumne so te besede priznanja, zato pa tem bolj tople ter polne priznanja neprestani skrb dr. Žerjava za našega kmeta.

K odkritju dr. Žerjavovega spomenika so vabljeni vsi narodno čuteči Ju-

gosloveni in udeleži se ga vsak, ki je poznal brezprimerno požrtvovalno delo velikega pokojnika za srečno in močno Jugoslavijo.

Spomenik je že postavljen ter polnoma gotov. Na grobniči stoji krasna vaza iz tolčenega brona, ki bodo v njej vedno cvetlice. Okrog spomenika so pa po načrtu arhitekta inž. Vinka Glanza zasajene temne ciprese, ki se na njih svikasto sinji plemeniti marmor kolosalnega stebra prekrasno odraža. Sam spomenik z belim marmornatim oblijem idealnega voditelja naroda v zlatem lovorcevem vencu, ki si ga je zasluzil dobesedno s srčno krvijo, — ta prekrasni spomenik v slavo dr. Gregorja Žerjava in njegove plemenite družine Milene pa ostane do odkritja, ki bo v nedeljo ob 11.15. začrtnej z belim zagrinalom. Danes dovršuje vpadne velike slovesnosti zadnje podrobnosti aranžmaja, mesto in dežela najpa poskrbita, da bo udeležba dostojna velikega moža. Ob odkritju spomenika manifestiramo svojo hvaljenost za njegovo požrtvovalnost in vztrajno delo, ki je rodilo prekrasne uspehe nam vsem v korist.

S svečanostjo odkritja spomenika bo v nedeljo združen tudi jubilejni zbor Zvezde kulturnih društev, ki jo je pokojni ustanovil pred 10 leti in bil tudi njen prvi predsednik. Jubilejno zborovanje ZKD bo ob 9. v Kazini s počastitvijo blagopokojnega ustanovitelja in prvega predsednika, kamor pošle deležate gotovo vseh 720 v ZKD včlanjenih društev. Udeležencem pjetete slavnosti v Kazini in na pokopališču je dovoljena polovična vožnja na železnici in se bodo karte žigosale v Kazini v nedeljo dopoldne in popoldne.

Ker je odbor za počastitev spomina dr. Gregorja Žerjava prejel od vseh strani želje pokojnikovih častilcev po njegovem plastičnem portretu, nameščava razmnožiti glavo dr. Gregorja Žerjava, ki jo je za spomenik z vso svojo mlado umetniško silo modeliral akademski kipar Boris Kalin. Vse informacije o slavnosti in o portretu nepozabnega pokojnika daje ZKD.

dovoljstvo neznanca, da so mu iz že skoraj praznih uradniških žepov žrtvovati ne le skoro zadnje kovače, temveč se tudi pobrigali zaanj, da je dobil primočno prenočišče in istočasno so poklicali zdravnika, da mu nuditi potrebno pomoč, ker je neznanec izjavil, da do jutra dalje ne more več govoriti. Spravili so ga končno v goštinstvo pri Lectarju, kjer mu je dobra gospa Lectarjeva nudila udobno prenočišče in mu dala potrebno okrepčilo.

Do tu je šlo v redu. Položaj pa se je bistveno izpremenil, ko se je zglašil zdravnik baš v času, ko so sočustvoči spravljali neznanca v sobo, kjer naj bi prenalo. Zasihevanje se je vrnilo pismeno. Že izjava, da je izgubil dar govorja zaradi glaju in dolge poti, se je zdela zdravniku dvomljiva. Zato je bilo treba pričeti z drugačno taktilko. Kdaj in kje ste maturirali? Lansko leto v Mariboru. Iz odgovorov pa se je zdravnik prepričal, da neznanecovo neznanec je odgovarjal popolni srednješolski izobrazbi.

Na podlagi zdravnikovega mnenja, da je neznanec duševno bolan ali pa simulant, se je ukrenilo vse potrebno, da so neznanec preskrbel manj udobno prenočišče v prostorih, kjer nudi občina raznim nepovabljanim gostom svojo gostoljubnost.

Uvidevnost zdravnika se ima zahvaliti vse dobrosrčno meščanstvu, da je prisel neznanec simulant in prave roke, ker bi sicer še marsikdo nasledel tragičnim izjavam in v dobi veri, da pomaga rewezu, posegel v žep in bi na ta način tuječ tudi v Radovljici prišel na svoj račun kakor v Skofiji Luki in morda tudi drugod.

Akademiki-novinci!

Ljubljana, 14. oktobra.

Z vpisom na univerzo ste postali njeni svobodni državljanji. Kakor vam bo vsečišče nudilo študijske hrane v vašo počitno izpopolnitve, takoj vam je potrebno poleg tega, da se pred vstopom v praktično življenje, za katerega se pripravljate, vsestransko izpopolnite in izobrazite. To je pa možno predvsem v akademskih kulturnih društvenih, ki vam posredujejo s predavanji, krožki, tečaji in družbenimi sestanki izvenpoklicno zaposlitev vaših intelektualnih sil.

Najstarejše slovensko akademsko društvo ne le na naši univerzi, temveč tudi v vsej naši državi je pa J. A. D. Triglav, katerega življenjski raison d'être se je preizkusil v polstoletnem, borbe in maledostnega zanosa polnem obstoju. Njegovo delo ne obstoji v zunanjih bahavostih in javnih nastopih, pač pa vrši svojo nalogo kar najuspešnejše v tistem, a zato tem plodnosnejšem notranjem delu, o katerega aktivnih uspehov nam pričajo redni triglavanski počitniški zbori. O njegovih vitalnih silah, življenjski upravičenosti in ideoleski slednosti pa se je prepričala tudi akademika mladina sama, ki se v tolikem številu zgrinja v njegove vrste, da sme danes »Triglavce z zadovoljstvom ugotoviti, da je eno najjačih — če že ne najjačje! — slovensko akademsko društvo.

Zato vabimo tudi vas novince, da s svojo mladostno svežostjo okrepite in pomnožite njegove vrste, v katerih boste na-

sli dobre tovariše in po potrebi svetovalce ter najširše polje vašega izvenstudijskega udejstvovanja. (Vpisuje se začasno vsak dan od 11. do 12. v čitalnici Akademikega kolegija.)

Odbor JAD Triglava.

Regulacija križišča pred „Figovcem“

Ljubljana, 14. oktobra.

Križišče pred »Figovcem« je poleg onega pri posti najbolj prometno v Ljubljani. Tu mimo vozi dnevno več tisoč voz, osebnih in tovornih avtomobilov in avtobusov, ki imajo tudi svoja postajališča. Zadnje čase se je promet v Ljubljani znatno povečal in odkar vozi tudi tramvaj v Šiško, ki je postal križišče kljub svoji obsežnosti skoraj premajhno. Nastala je nujna potreba preureditve križišča, da se bo promet lahko vrnil nemoteno. V zvezi s tem je predložil Avtoklub policiji in mestni občini, oziroma mestnemu gradbenemu uradu načrt, na podlagi katerega naj bi se ureidel promet na križišču.

Načrt predvideva, da bi se na razcepju tramvajskih prog zgradil majhen otoček, na katerem naj bi stal stražnik, okoli katerega naj bi se vrnil ves promet po desni strani. Poleg drugih manjših nebitvenih sprememb je v načrtu tudi, da bi se sedanji pločnik pred kavarno »Evropo« razširil do cestne električne ure. Po tem načrtu bi se ves promet iz ene v drugo ulico vrnil vedno okrog stražnika.

V petek se je na križišču pred »Figovcem« mudila posebna komisija, obstoječa iz zastopnika mestne občine, oziroma gradbenega urada, Avtokluba in policije. Komisija je proučevala načrt, ugotovila je, da bi se sicer promet okrog omenjenega otočka res lahko vrnil po desni strani, toda nemogoče bi bilo to iz Dalmatinove ulice proti posti, z Gospovske ceste na Dunajsko cesto proti železniškemu prelazu in pa z Dunajske ceste do »Evrop« v Dalmatinovo ulico, ker je akcijski radius v tem primeru premajhen. Zato predlagani načrt Avtomobilskega kluba ni bil odobren. Regulacijo križišča bo točno proučil mestni gradbeni urad in bo izdelal tudi svoj načrt. Križišče bodo najbrž še letos regulirali, kar je tudi res potrebno.

Narodno gledališče

DRAMA

Začetek ob 20.

Sreda, 14. oktobra: Vest. premijera. Izven. Četrtek, 15. oktobra: Dogodek v mestu Gogi. Red B.

Petak, 16. oktobra: Zaprt.

Sobota, 17. oktobra: Vest. Red E.

Nedelja, 18. oktobra: Takšna je prava. Ljudska predstava po znašanih censah. Izven.

Opozorjam na nočnočino premijero v ljubljanski drami. Vprizori se francoska drama »Vest« v režiji g. Debeve. V posameznih vlogah nastopajo: ga. Marija Vera, gđena Boltarjeva, ga. Rakarjeva ter gg. Debeve, Skrbinšek, Zeleznik, Bratina in Kralj. Premijera je včeraj izvadena.

Grumova izvrsna igra »Dogodek v mestu Gogi« se v premierski zasedbi ponovi v četrtek 5. t. m. za red B.

OPERA

Začetek ob 20.

Sreda, 14. oktobra: Sneguročka. Red E.

Četrtek, 15. oktobra: Damski lovec. Car se fotografira, dve premieri. Red C.

Petak, 16. oktobra: Zaprt.

Drevi ob 20. urici se pojne v ljubljanski operi velika ruska opera »Sneguročka«, ki jo je uglašil Rimski - Korzakov. Opera je imela lansko sezono zelo lep uspeh, letos pa je deloma na novo zasedena. Naslovno vlogo pojga ga. Ribičeva, Kupava ga. Thierijeva, car Berendeja g. Goštič, gozdnega duha g. Rus. Ostala zasedba kakor lani, pojo gg.: Primožič, Rumpelj, Zupan, Kováč, Mohorič, Magolič. Ga. Kogejeva, gdje Španova ter gg. Strniševa in Gerlovičeva. Opero dirigira kapelnik Neffat. Predstava se vrši na včeraj abonmaju.

Dve operni premjeri. V četrtek dne 15. t. m. postavi naša opera na oder dvoje novih modernih del in sicer »Damski lovec« in enodenjanko »Car se fotografira«. Vsebina obeh oper je priobčena v Gledališčem listu, ki je že izšel in se dobiva pri dnevnih blagajnih. »Damski lovec« je pravzaprav šahovska igra in dejanje se vrši v glavnem po šahovskih pravilih. Po 24 potekih je beli kralj mat. Boj se je začel že z vpadom črnih kmetov, tako da je v začetku bitke že nekaj žrtv na obeh straneh. Štiri kmetje s petjem sprenljajo bitko in navdušujejo svoje, le v akcijo ne morejo poseči, ker so že mrtvi. Podobno pri črnih. Med bitko pojde Bela kraljica, ki prosi za mir a doseže le premjerje, kateremu sledi boj, dokler ni Beli kralj mat. Vsi sodelujeta pri nastopu v kostumih, stiliziranih šahovskih figurah, ki jih je izdelala po načrtih scenografa Uljanščeva gledališča krojačica. »Car se fotografira«, pa nam predčuje zato, ki je hotela carja pri fotografiranju usmrtili. Predstava se vrši za red C.

Dve operni premjeri. V četrtek dne 15. t. m. postavi naša opera na oder dvoje novih modernih del in sicer »Damski lovec« in enodenjanko »Car se fotografira«. Vsebina obeh oper je priobčena v Gledališčem listu, ki je že izšel in se dobiva pri dnevnih blagajnih. »Damski lovec« je pravzaprav šahovska igra in dejanje se vrši v glavnem po šahovskih pravilih. Po 24 potekih je beli kralj mat. Boj se je začel že z vpadom črnih kmetov, tako da je v začetku bitke že nekaj žrtv na obeh straneh. Štiri kmetje s petjem sprenljajo bitko in navdušujejo svoje, le v akcijo ne morejo poseči, ker so že mrtvi. Podobno pri črnih. Med bitko pojde Bela kraljica, ki prosi za mir a doseže le premjerje, kateremu sledi boj, dokler ni Beli kralj mat. Vsi sodelujeta pri nastopu v kostumih, stiliziranih šahovskih figurah, ki jih je izdelala po načrtih scenografa Uljanščeva gledališča krojačica. »Car se fotografira«, pa nam predčuje zato, ki je hotela carja pri fotografiranju usmrtili. Predstava se vrši za red C.

OTROŠKE NOGAVICE z ŽIGOM

<p

Dnevne vesti

— Notarska vest. Minister pravde je imenoval notarja Jakoba Kogeja pri Ježah notarjem v Mariboru in notarja Antona Zveznika v Višnji gori notarjem v Kamniku.

— Sprejem gojencev v višjo pedagoško šolo v Beogradu. Rektorat višje pedagoške šole v Beogradu razpisuje natečaj za sprejem gojencev v I. letnik šole v šolskem letu 1931/32. Sprejetih bo 60 rednih slušateljev, učiteljev in učiteljic ljudskih šol. Prošnje je treba vložiti do 8. novembra na rektoratu. Podrobnosti natečaja so razvidne iz »Službenih Novin« št. 236 z dne 12. t. m.

— Razpust društva. Bralno društvo na Ptuzki gori je razpuščeno, ker nima pogovoz za pravni obstoj.

— Odpuščen iz državne službe. Iz državne službe je odpuščen manipulant pošte v Tržiču Alojzij Štrumb.

— Živalske kužne bolezni v dravski banovini. 10. t. m. je bila v dravski banovini steklina na 11 dvorcih, svinjska kuga na 12, svinjska rdečica na 10, gniloba čebelne zaleze je napadla 12 panjev, šuštavec na 3, smrkavost na 3, garjevost konj na 2 in mehurčasti izpuščaj goved na 1 dvorcu.

— Iz »Službenega lista«. Službeni list kr. bankske uprave dravske banovine št. 62 z dne 13. t. m. objavlja zakon o izpremembi paragrafa 250 zakona o javnih beležnikih (notarjih), zakon o začasni trgovinski pogodbi med kraljevino Jugoslavijo in republiko Avstrijo, sklenjeni na Dunaju 18. junija 1931, popravek v zakonu o volitvah narodnih poslanec in tolmačenje po zakonu o volitvah narodnih poslanec v narodno skupščino.

— Konkurzi in prisilne poravnave. Društvo industrijev in veletrgovcev v Ljubljani objavlja za čas od 1. do 10. t. m. sledoč statistiko (Številke v oklepaju se nanašajo na isto dobo pretečene feta): Otvoreni konkursi: v dravski banovini 4 (2), v primorski 1 (—), v drinski 2 (—), v zetksi 2 (—), v dunavski 4 (—), v moravski 1 (2), v vardarski 4 (2). Beograd, Zemun, Pančevo 2 (—). — Otvoreni prisilne poravnave izven konkursa: v dravski banovini 2 (—), v savski 10 (—), v vrbski — (6), v primorski 2 (—), v drinski 2 (—), v zetksi 1 (—), v dunavski 11 (—), v vardarski 1 (1). Beograd, Zemun, Pančevo — (1). — Odpravljene prisilne poravnave izven konkursa: v dravski banovini 2 (—), v savski 1 (2), v vrbski 1 (1), v primorski — (1), v drinski — (1), v dunavski 4 (2). Beograd, Zemun, Pančevo — (2).

— Prva naša zračna dvoživka. V nedeljo je priletela iz Zemuna preko Sarajeva nad Split prva naša zračna dvoživka tipa Fizir, ki sta jo konstruirala šef-konstruktor tovarne »Zmaj« v Zemunu inž. Fizir in zagrebški inž. Rukavina. Amfibijavion je bil zgrajen pred nekako podljudnim letom v Zemunu, toda kombinacija plovki in koles ni posebno dobro posrečena. Vendar pa pomeni amfibija-avion v naši mladi civilni avijatički lep uspeh.

— Smrtna kosa. Včeraj je umrla v Ljubljani gospa Pavilna pl. Gariboldi roj. Schaffer. Pogreb bo jutri ob 10.30 iz Dalmatinove ulice 2. Blag ji spomin. Zalujočim naše iskreno sožalje!

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da ni pričakovati nobene bistvene izpremembe. Včeraj je bilo po vseh krajih naše države lepo in toplo. Najvišja temperatura je znašala v Skoplju 24.1, v Beogradu 23.6, v Sarajevu 22.3, v Ljubljani 18.4, v Mariboru 16.2. Davi je kazal barometer v Ljubljani 767.7, temperatura je znašala 7.2.

— Beda jo je pognala v smrt. Pred dnevi smo poročali, da je popila 25-letna Josipina Poljak v Zagrebu večjo količino octeve kistline. Prepelišali so jo takoj v bolnišnico, kjer pa je klijub prizadevanju zdravnikov rešiti ji življene umrla. Zapustila je sinčka edinca, ki ga ni mogla privljeti, ker je bila že dalj časa brez dela in je postajal njen položaj vsak dan obupnejši. Videč, da ni drugega izhoda, je segla po strupu in se umaknila težkim skrbem za vsakdanji kruh. Pač žalosten pojav naše dobe.

— Smrtna nesreča 9-letnega dečka. V pondeljek popoldne se je pripetila v Krasici pri Sušaku težka nesreča. Otroci so se hoteli voziti z vozom in med njimi je bil tudi 9-letni Venčeslav Pavletič, ki je sedel zadaj na zavoro. Med vožnjo je pa izgubil ravnotežje in padel tako nesrečno, da je bležal nezavesten. Čez nekaj ur je umrl, ne da bi se zavedel.

— Oče ranil sina, sin ubil očeta. V vasi Mahovo blizu Šiske se je odigrala včeraj pretresljiva rodbinska tragedija. Imre Osvald se je sprl s svojim sinom Josom, ker je prepisal oče posestvo na svoje vnukne ne pa nanji. Sin je očital očetu, da ne ve, kaj dela, kar je očeta tako razjedlo, da je pograbil sekiro in kresnil sina po glavi. Okrvavljeni sin je iztrgal 70-letnemu očetu sekiro iz rok in ga udaril tako močno po glavi, da je bležal mrtev. Sina so odpreli v bolnišnico, toda njegova poškoda ni huda in bo moral kmalu v ječo.

— Obledene oblike barva v različnih baryah v plisira tovarna IOS REICH

— Foto - sport zadovlji vsakogar s kamero, kupljeno pri FR. P. ZAJEC, optik. Ljubljana. Stari trg 9. Cenik brezplačno.

Kdaj je dojenček vesel?

Ce je sit; če more prosto becljati; če njegova skrba mati namaža vsako rdečo pogeo na koži s PALMIRA-BABY LANOLIN-KREMO in prepreči s tem ranitev nežne kože. — PALMIRA-BABY LANOLIN-KREMO je pravi zaklad otroške sobe.

Iz Ljubljane

—lj Druga licitacija tiakovalega kamjenja za Gospodsko cesto do mitnice, Realijsko cesto in za Bleiweiso cesto — mestni del — se bo vršila v soboto dopolne v prostorju mestnega gradbenega urada. Ce pojde vse po sreči in če bo pri rokah dovolj drobiža, bodo spomladi začeli omenjene ulice in ceste tiakovati.

—lj Plin. V Gospodski ulici so prilepi včeraj kopati jarek, da polože novo plinovodno cev večjega profila. Plina se konzumira čedalje več, zato staro plinovodi marsikje več ne zadostajo. Plinovod bo izmenjal tudi na Novem trgu do Brega.

—lj Filmika matineja z veselimi pojimi »Micky miškami za našo mladino. V petek, soboto in nedeljo priredi ZKD v Elitnem kinu Matid predstave za našo mladino, pri tudi za odrasle, ki se radi smejejo in zabavajo. Na sporednu bo pet »Micky mišk« Saloiger, to so one pojoče risbe, ki ugancajo vse mogoče vragolije in dovitje v smeh in zabavo publike. Spored objavimo jutri. Povemo le še to, da bo poskrbljeno poleg zabave tudi za poučno stran in da sta na sporednu dva nova voreča tečnika. Skratka imenit program, v prvi vrsti namenjen zabavi in razvedrili mladini, pa seveda tudi odraslim. Predstavi v petek in soboto se bosta vršili ob 14.30, nedeljska ob 11. dopoldne. Cene zelo nizke. — Na ta velezabavni spred opozarjam zlasti naše starše s pripomočkom, da pripeljajo k tem predstavam svojo deco, ki se bo imenito zabavala.

—lj Ljubljanska oblastna streletska družina vabi članstvo streletskih družin, ki spadajo pod njen oblast, na celodnevno tekmovalno strelijanje, ki ga priredi pod pokroviteljstvom komandanta dravskih tičizje dne 18. t. m. na vojaškem strelišču v Ljubljani. Vabileni tudi člani društva »Ostroštrlecev« in Slov. plan. društva, za katere so pripravljene posebne tarče. Slovenska otvoritev strelijanja bo ob 9. uri. Med strelijanjem igra vojaška godba. Dragocena daria, ki so jih darovali Ljubljanske tvrdke, se bodo razdelili isti dan z včeraj ob 20. uri v restavraciji »Štrukelj«, Kolodvorska ulica. Ljubljanska oblastna streletska družina ima na razpolago za tekmovanje dovoljno število novih, preizkušenih pušk in municije kar. 7.92. Obenem obveščamo gori imenovančno članstvo, da bodo v soboto 17. t. m. ob 15. uri streletske vaje na vojaškem strelišču, kjer bo vsak lahko preizkusiti puške in se pripravil za nedeljsko tekmovanje. — Odbor.

—lj Proslava vojnih dobrovoljcev. Organizacija vojnih dobrovoljcev se tem potom najskrnejše zahvaljuje upravi hotela Union za velikodušnost, s katero je naklonila brezplačno veliko dvorano za soboto proslavo 15. obletnice I. jugoslovenske divizije z ozrom na patriotski in humanitarni namen prireditve. Enaka iskrena zahvala tudi godbi dravskih divizij za njen požrtvovalno in brezplačno sodelovanje. — Odbor.

—lj Koncert orkestra kraljeve garde. V petek, dne 16. t. m. koncertira v Ljubljani orkester kraljeve garde iz Beograda. Gardni orkester je sploh najšteviljniji orkester v naši državi, ki z veliko vnočjo goji simfonično glasbo ter prireja predvsem v Beogradu stalne simfonične koncerte. Od časa do časa pa potuje po raznih večjih kulturnih centrih naša kraljevina in daje na koncertih izbran interesanten program. Na daljšo turneje je šel gardni orkester tudi te dni in obišče celo vrsto mest v naši kraljevini, med njimi tudi Ljubljano. Celje in Maribor. Kakor že javljeno, bo ljubljanski koncert v petek, 16. t. m. in ga bo vodil glavni dirigent in kapelnik kraljeve garde podpolkovnik Pokorni. Program vsebuje poleg ene velike overture, 2 simfoniji, 2 krajši orkestralni skladbi in jugoslovenski kolo, prizelen za simfonični orkester. V orkestru nastopi 80 godbenikov, ki so izvrstno vigrani in naštudirani. Koncert se vrši v unionski dvorani, predprodaja pa v Matični knjigarni.

—lj Šentjakobska knjižnica v Ljubljani je izposodila meseca septembra t. l. 3456 strankam 12.369 knjig. Knjižnica posluje vsak delavnik od pol 4. do pol 8. zvečer in izposoja slovenske, srbo - hrvatske, češke, poljske, nemške, francoske, angleške, italijanske, esperantske knjige in modne ilste vskomar, kdor se prl vpluu v knjižnico zadostno legitimira. Izposojni rok znaša v Ljubljani za leposlovne knjige 2 tedna, potopisne 3 tedne, ostale znanstvene knjige pa 4 tedne. Za obiskovalce dravsko in savske banovine izven Ljubljane znaša izposojni rok za vse knjige 1 teden več, izven teh banovin pa 2 tedna več kot v Ljubljani. Knjige se pošiljajo tudi po postalu. Popolni imeniki so na razpolago in jih priporočamo v nakup. Knjižnica kupuje zlasti starejše slovenske knjige po najvišjih cenah.

—lj Župni vadičelski tečaj sokolske župe Ljubljana. Sokolska župa Ljubljana priredi v času od 18. do 30. oktobra t. l. župni vadičelski tečaj za člane in članice. Stroški za ta tečaj z vso oskrbo vred bo do 350 Din. Priglase za tečaj je treba poslati župnemu načelstvu čimprej, najkasneje pa do 16. oktobra 1931. Po sklepnu seje župne uprave se bodo tudi v tem tečaju poddelila najrevnejšim društvom prosta mesta. Društva, ki bi zaradi gmotnih razmer ne mogla poslati v ta tečaj nikogar, naj vlože čimprej prošnjo za brezplačno mesto. Ker je ta tečaj namenjen zlasti novoustanovljenim društvom in sokolskim četam, ne stavja župno načelstvo nobenih posebnih pogojev za sprejem, razen da je priglašen član sokolskega društva, krepke volje za delo in popolnoma zdrav. Otvoritev tečaja bo v ponedeljek 19. oktobra 1931 ob 9. uri zjutraj v društveni sobi Ljubljanskega Sokola. Naravnim domom. Zdravo! — Župno načelstvo.

—lj Obledene oblike barva v različnih baryah v plisira tovarna IOS REICH

— Foto - sport zadovlji vsakogar s kamero, kupljeno pri FR. P. ZAJEC, optik. Ljubljana. Stari trg 9. Cenik brezplačno.

Pride! JUTRI! Pride!
Jutri nastopi zopet nepozabni
»LAŽNI FELDMARŠAL«

JUTRI PREMIERA
v Elitnem kinu Matica

—lj Ljubljanskim moškim zborom! V soboto zvečer ob 20. uri skupna vaja v pevski dvorani Glasbene Matice. Arhivarji naj prineso seboj note: Anton Forster: »Umri je mož, Zorko Prelovec: »Zadnje slovo. Pridite vsi pevci in točno! — Uprava Hubadove zupe JPS. (Odkritje spomenika dr. G. Jerzman.)

—lj Varstvo prirode in narodni parki je naslov predavanja univ. prof. dr. Frana Jesenka, ki ga priredi v petek ob 18. v dvorani mineraloskega instituta na univerzi prirodoslovna sekacija muzejskega društva za Slovenijo. Predavanje bo gotovo napolnilo dvorano, saj govori o varstvu prirode in o narodnih parkih mož, ki ima največje zasluge za ustanovitev našega narodnega parka v Zlatorogovem krajstvu ob Sedmerih jezerih na Triglavu. Po predavanju bo razgovor članov prirodoslovne sekcije o ustanovitvi odbora za varstvo prirode. Vstopnine ni.

—lj Kovinska zadruga v Ljubljani poziva svoje člane, da se v polnem številu udeleže pogreba zadružnega člena gosp. Franc Ogrina, kateri se vrši v četrtek 15. t. m. ob 16.30 izpred Leončiča. — Upravn. odbor.

—lj Četrtekov plesni tečaj »Jenkove šole« zopet jutri ob 20. v Kazini. Novi članice se še sprejemajo. Informacije in posebne plesne ure dnevnio ob 10. do 13. in od 15. do 21. ure.

—lj Starčinski društvo »Jadran« in »Triglav« vabita svoje člane na sestanek, ki ga priredi Zveza naprednih jugos. akadem. starčin v soboto, dne 17. t. m. ob 8. uri zvečer v restavraciji Zvezde. Dnevnio: 1. Predsednikovo poročilo; 2. poročilo ministra dr. Kramerja; 3. slučajnosti.

—lj Darovi za stradažo radi suše. Pisanja Rdečega križa, Wolfova ulica, Oražnov dom je sprejela sledenje darove za stradažo: Kunaver Josip 120 Din, Benedikt Poniz 10 Din, dr. Fr. Novak 200 Din, Lojze Lušin 50 Din, neimenovani iz Celja 100 Din. Iskrena hvala plemenitim darovalcem!

Kino Ljubljanski dvor
Telefon 2730

Douglas Fairbanks

v filmu vitešta

ŽELEZNA MASKA

Nadaljevanje filma »Trije mušketirji«

Ob 4., 1/2. in 9. uri zvečer

Cene 4.— in 6.— Din

Radioprogram

Cetrtek, 15. oktobra.

12.15: Plošča; 13: Čas, plošča, borza; 17.30: Salonski kvintet; 18.30: Drago Ulagar: Gimnastične vaje; 19: Dr. Anton Bačec: Italijančina; 19.30: Dr. Mirko Rupe: Srbohrvaščina; 20.30: Pogovor z radioamerjem; 20.30: Prenos opere iz Budimpešte; 22: Čas in poročila; 22.15: Salonski kvintet; 23: Napoved programa za naslednji dan.

Petak, 16. oktobra.

11.30: Prof. Solar: Pravilna izgovarjava slovenčine; 12.15: Plošča; 12.45: Dnevine vesti; 13: Čas, plošča, borza; 17.30: Salonski kvintet; 18.30: Ga. Orthaber: Angleščina; 19.30: Zabavna čitivo; 20: Prof. Namors: Spoznavanje blaga v špercerjki in manufaktur stroki; 20.30: Koncert muzike Dravsko divizijske oblasti; 21: Plošča; 22: Čas in poročila; 22.15: Salonski kvintet; 23: Napoved programa za naslednji dan.

Sobota, 17. oktobra.

12.15: Plošča; 12.45: Dnevine vesti; 13: Čas, plošča; 17.30: Salonski kvintet; 18.30: B. Horvat: Oblikovalna in možnosti kulturnega filma; 19: Ga. Orthaber: Angleščina; 19.30: Zabavna čitivo; 20: Prof. Namors: Spoznavanje blaga v špercerjki in manufaktur stroki; 20.3

Emile Gaboriau:

59

Vampirji velemesta

Roman

Novo Paulovo stanovanje je bilo na rue Montmartre, skoraj na vogalu rue Joquelet. Stanovanje je bilo v tretjem nadstropju in obstajalo je iz majhne prdsobe, dveh lepih sob in dokaj velike toaletne sobice. Ena soba je bila spalnica, druga je bila pa opremljena kot kabinet s klavijem pri oknu. Po hištvu, zastori, oboji, drobnarje, vse je bilo snažno, nič ni bilo novega.

Nekaj je Paula presenetilo.

To stanovanje, ki je bilo baje najeto in opremljeno šele tri dni, menda ni bilo prazno. Človek bi prisegel, da je najemnik pravkar nekam odšel in da se mora vsak hip vrniti.

Pod posteljo so ležale rabljene krpe; oganj v peči še ni bil ugasnil. V peči so ležali ostanki cigar. Na pisalni mizi v salonu je opazil Paul list svežega papirja, kjer je bil napisan začetek nekakšne popevke.

Občutek prisotnosti nekoga je bil tako močan, da je Paul nehoti vzklikan:

— Gospod, to stanovanje vendar ni prazno, tu nekdo stanuje!

— Da, vi stanujete tu, prijatelji.

— Zdaj morda res, ker ste vse kupili, toda najemnik, ki je vam prodal svoje pohištvo, je prav kar odšel.

Dobrodošni Tantaine ga je začudeno pogledal.

— Ze leto dni ste edini gospodar tega pohištva, — je dejal. — Kaj ne poznate svojega pohištva?

Paul je kar zaziral od presenečenja.

— Kaj se pa želite? — je dejal kar tja v en dan.

— Še svoj živ dan nisem bil tako resen. Ze lato dni stanujete tu. Ali hočet imeti dokaz? Takoj ga dobite.

Odšel je na stopnišče in zakljal na ves glas v vežo:

— Mamica Brigotova!... Hej!...

Pridite gor!

Potem se je vrnil k Paulu in pri-

pomnil v pojasmilo:

— To je hišica te hiše, boste videli.

— Dober dan, mamica, — jo je pozdravil sodni eksekutor, čim je prisopila po stopnicah; — poklical sem vas, da vas nekaj vprašam.

— Kar izvolite, gospod Tantaine.

Starec je pokazal na Paula, rekoč:

— Ali poznate tegale gospoda?

— Kako bi ga ne poznala, saj je naš najemnik!

— Kako mu je ime?

— Paul.
— Tako kratko ime?
— Seveda. Pa mu vendar ne boste očitali, da ni poznal ne očeta, ne matere?
— Njegov poklic?
— Umetnik vendar! Poučuje klavir, pesnikuje in prepisuje note.
— Koliko zaslubi?
— Ah, tega vam ne morem povedati. Mislim pa, da ima tri ali štiri sto frankov mesecnih dohodkov.
— In to mu zadostuje?

— Seveda. Saj je tako varčen, tako pameten! Če bi imela hčerkko, bi bila vesela, če bi mu bila v tem pogledu podobna. In kako marljiv in snažen je!

— Iz žepa je privlekla tabatijo, potegnila pošten ščipek tobaka v nosnici in pripomnila:

— In čeden fant je, da bi ga šment!

Strokovnaška sodba debele hišnice je očeta Tantaina zabavala. Vendar je pa nadaljeval:

— Ce ste tako dobro informirani, morete poznati gospoda Paula že dolgo.

— Seveda, ob prihodnjem terminu bo že pet četrtek, od kar se je presebil k nam in od takrat mu vsak dan strežem...

— Ali veste, kje je stanoval poprej?

— Seveda, ker sem se tam informiral o njem. Stanoval je na rue Jacob, na drugi strani vode. Veste, tam so ga celo pomilovali; toda moral je stanovati bliže svojega dela v knjižnici.

— To mi zadostuje, mamica Brigotova, — je zaježil Tantaine njeno zgovornost. — Pustite naču z gospodom sama.

To čudovito presenetljivo zasljevanje je poslušal Paul z osuplim obrazom človeka, ki se otipa, da se prepiriča, ali spi ali bedi. Oče Tantaine je skrbno zaklenil za hišnico vrata, potem se je pa vrnil smeje k Paulu.

— No, kaj porečete na to? — ga je vprašal.

Paul je rabil dobré dve minuti, da je prišel do sape. Spomnil se je, kaj mu je dr. Hortebize zadnje dni večkrat proročal: Bodite pripravljeni na izredne dogodke, ne čudite se ničemur.

— Zdi se mi, da ste to žensko naučili, kako naj govoriti, — je dejal za-mišljeno.

Razčaran obraz starega sodnega eksekutorja je pričal, da Tantaine takega odgovora ni pričakoval.

— Vražja strela! — je pripomnil ironično, — če je to vse, kar ste razumeli, se pa ne bova tako kmalu domenila.

Toda ta ironija je zadela Paulovo občutljivost v živo.

— Pardon! Saj razumem, da je ta prizor samo uvod in da mora slediti roman.

Reformirajmo glavo in ude

Dunajski pravnik proti okostenelosti pravnih norm na polju bračnega prava

Na nedavnem kongresu za proučevanje seksualnih problemov na Dunaju je predaval sodni svetnik dr. A. Bachrach o reviziji bračnega prava. V svetovni enotni bračni zakonodaji je najvažnejša točka ločitev, na katero bi ne smeli gledati z moralnim ogrešenjem. Nesocijalna zakonodaja vidi tu princip krvide, kadar da bi moglo iti za zločin, če se dva človeka ne razmeta. V tem pogledu se pododelujejo zakoni kakor boleznen, pravica človeka na žamoljanca. Kjer ni krvide, ni ločitve. Težko je priči dokazati telesno, še težje pa duševno nezvestobo. Mnogo spornega se je že napisalo v tem kočljivem vprašanju.

Mnogi raziskovalci se strinjajo v naziranju, da so sedaj veljavni paragrafi o odpravi telesnega plodu absurdni. Predavanje dr. Bachracha je posvedalo mnogo novega o nemoralnosti, nevarnostih in nezmesilnosti teh drakoničnih odredb. Vse objublje v reguliranju porodov in smotrenem gospodarjenju z ljudmi so ostale prazno besednica.

Velik korak naprej samo Rusija, kjer je odprava telesnega plodu pod gotovimi pogoji s posebnim zakonom dovoljena in sicer tako, da se mora obrniti noseča ženska na državnega zdravnikana, ki je za to delo plačan od države. Evropa pa še vedno tava v temi, reformira povsod, samo v glavi in v udih ne. Imamo prepoved oglašati omejevalna sredstva, prepoved posegati v tok nastajajočega življenja.

Če bi bila svetovna gospodarska kriza še mnogo hujša, tuberkuloza še mnogo bolj razširjena, umobilnice še bolj natrpane, živiljenjski nivo poedenčev še mnogo nižji, ko bi bilo še mnogo več brezposelnih in ko bi ljudje zaradi nadprodukije ljudi kar umirali od lakote po cestah, bi stare pravne norme vseeno ostale v veljavni, regulaciji porodov bi bila kaznjava, z njo pa tudi mož žena in pomočnik. Ko pa pride navzak temu, klub težkim kaznim, iz socijalnih, higijenskih, telesnih ali duševnih razlogov do odprave telesnega plodu, kar se izvrši tajno in konča često z boleznično, če že ne s smrtno, je zakon zadovoljen in kaznjuje prepovedano poseganje v brezglasovo razmnoževanje. Stotisoč zdravih žen se morajo žrtvovati vsako leto, da ima zakon upravičenost, dokazano na 10 ali 20 pomembnih primerih.

Ne glede na pravico do lastnega telesa in na ozdravljenje človeškega pokolenja potom evgenične izbire bi moral biti socijalna indikacija mero-dajna, količina žrtvovanja kakovosti, ne smeli bi kaznovati, temveč pomagati, ne uničevati, temveč graditi, proti možnosti roditi bi morala imeti svojo pravico, možnost ohraniti plod. Zakonodaja, ki omogoča sprejem v porodnišnico ali podelitev podpore porodnicam še ni s tem socijalna, kajti pravica deteta je tudi v dolžnosti nadaljnje vzgoje, ne samo poroda. Če država in družba tu ne moreta pomagati gospodarsko, bi tudi ne smela imeti pravice biti sodnik nad maternim telesom ter odločati o biti ali nebiti plodu, tem manj, ker samomor ni kazniv. Moralnost in krvida še vse preveč strašita v današnji prosvitljeni dobi in temu strašilu je posvetil dunajski kongres pošteno v obraz.

Kolumb je bil Italijan?

Po dolgem prizadevanju se je posrečilo italijanskemu učenjaku prof. Francescu Crettiju najti v starih španskih in italijanskih arhivih dokumente, iz katerih je jasno razvidno, da je bil Kolumb Italijan. Pri odkritju prof. Crettija gre zlasti za admiralski diplomo za Indijo, ki sta jo podelila Kolumbu Ferdinand in Izabela španska ter za patent, s katerim je bilo Kolumbu po povratku iz Amerike podeljeno pravo grba, ki je bilo pozneje izpremenjeno v popolno pravico posluževati se grba.

Original admiralske diplome, ki ga je iskal prof. Cretti skoraj vse svoje življenje, je bil najden v arhivu muzeja v Sevilli. To je kratek dokument, ki se je tako dobro ohranil, da ga ni težko prečitati. Pristnost diplome potrjuje pečat španskega vladarja. Prof. Cretti trdi, da je iz besedila te listine razvidno, da Kolumb ni bil Španec. Listina je bila izdana 1492. Večjega pomena je dokument iz leta 1493, v katerem so podrobno opisane svečanosti in odlikovanja, ki jih je bil deležen Kolumb po povratku iz Indije. Na listini so tudi podatki o grbu, ki sta ga podelili Kolumbu Ferdinand in Izabela. Posebno važna je okolnost, da je četrtna grba prazna. Prof. Cretti vidi v tem dokaz, da je moral veljati Kolumb na španskem za tuj-

ca in da španska kraljevska dvojica ni mogla grba docela izpolniti, ker ni imela podatkov o Kolumbovem rojstnem kraju. Zato je postila četrtno grba prazno in prepustila Kolumbu samemu, da jo dopolni s primernim simbolom.

Revolucija v Chile

V avgustu sta prispevali iz sovjetske Rusije v Chile dva agenci. In že 1. septembra se je uprla posadka nekaterih čilenskih vojaških ladij. Mornarji so aretilirali častnike in se polstali ladji. Posadka je izdala proglašenje, da ne priznava vlade, ki mora v 48 urah odstopiti. 3. septembra se je priključila uporniška posadka ostalih 15 vojaških ladij in mornarji so z revoljerji v rokah pognali častnike na suho. Ta čas je začela komunistična stranka v provinci Santiago energično propagando. In vlada je bila prisiljena proglašati obsežno stanje.

5. septembra je vlada odklonila posadko upornikov in jih pozvala, naj se udajo. Ta čas se je po uprli tudi posadka nekaterih trdnjav, železničarji so proglašili stavko na vseh koncih in krajih so začeli pokati puške in tuji so bili prisiljeni ustanavljati legije, da zavarujejo svoje življenje in imetje. Iste dne so bombardirala vladna letala upornike v trdnjavi Punta Lara. Bombe so ubile 500 ljudi. Potem so letala bombardirala vojne ladje z uporniško posadko in nekaj jih je bilo tako poškodovanih, da se je morala posadka udati. Vlada je ponovno pozvala upornike, naj se udajo. Začeli so iskati boljševiška agenta, ki ju pa niso mogli najti.

6. septembra so bombardirala vladna letala pristanisce Coquimbo, kjer so imeli uporniki glavni sedež. Mnogi križarki so bombe zadele in posadka se je udala. Najdelj se je držala križarka »Almirante Latorre«, na kateri je bil štab upornikov. Končno so zadele bombi tudi to križarki in posadka je spoznala, da se ne more več braniti. Na krovu je sledil kratki proces in že so vrgli v morje dvoje trupel. Bila sta boljševiška agenta, ki so ju uporniki sami obsodili na smrt.

Navalni krvni tesnoba srca, zasopljenost, tesnobnost, dražljivost živcev, migrino, otočnost, nespanje, odpravimo kralj z uporabo naravne »Franz Josefovec« grenčice. Znanstvene ugotovitve potrjujejo, da služi »Franz Josefova« grenčica pri zagotenju vseh vrst z najboljšim ushom. »Franz Josefova« grenčica se dobija v vseh lekarnah, drogerijah in specerjiskih trgovinah.

Otvoritveno naznanilo vinotoča in delikatese

Naznanjam, da bom otvoril v četrtek dne 15. t. m. vinotoč in delikateso na DUNAJSKI CESTI št. 34 (vis-a-vis) trgovine Pollak. Točil bom pristna štajerska, dolenjska in dalmatinska vina po zmernih cenah. Vsak dan sveže zagrebško pivo.

Za obilen poset se priporoča

Viktor Sedej

L. Mikuš
Ljubljana,
Mestni trg 15

priporoča svojo zalogo
vinkov in solčnikov
ter sprejhajalnih palic.
Popravila se izvršujejo
- točno in solidno. :-

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakih.
Za odgovor znakom! — Na vprašanja brez znakov ne odgovorim — Naštevnik oglaš. Din 5 —

ENOSOBNO STANOVANJE
kuhine in pritlikin oddam odzadim s 1. novembrom. — Zeleni jama, Tovarniška ulica 21.

BELE ANGORA MACKE
mlade poceni naprodaj v gradu
Fala pri Mariboru. 2838

Sveže najfinje norveško

ribje olje

iz lekarne Dr. G. PICCOLIJA

v Ljubljani se priporoča bledim

in slabotnim osebam.

ŽIMO

za modroce in najcenejše do najfinje po tovarniških cenah
prodaja

RUDOLF SEVER,

Ljubljana, Marijin trg štev. 2

2837

ZOZOR!

Zima se bliža! Peči na žaganje
izdeluje v vseh velikostih po
najnižji ceni — IVAN ZORKO,
Glinice, Cesta II/6 pri Ljubljani.

Pohištveno mizarstvo

ANTON RIZOVICAR,

Glinice Cesta II/1 pri Ljubljani

(postajališče cestne železnice)

3-4 PLETILJE

dobro izurjene, kakor tudi
pletilca, samostojnega del